

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-85>

УДК 657

ОБЛІК НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ МІЖНАРОДНОГО СТАНДАРТУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ 38

ACCOUNTING FOR INTANGIBLE ASSETS UNDER IAS 38

Грибовська Юлія Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент,
Дніпровський державний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5205-9045>

Hrybovska Yuliia

Dniprovsky State Technical University

У статті досліджено значення та класифікацію нематеріальних активів відповідно до положень Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи». Встановлено, що в міжнародному стандарті наведено рекомендаційні класи нематеріальних активів, які підприємство може змінювати та доповнювати. Автором встановлено й висвітлено умови, за яких нематеріальний актив визнається у балансі суб'єкта господарювання. Право власності на кожну групу нематеріальних активів, які можуть бути ідентифіковані, засвідчують документи, перелік яких класифіковано та подано в таблиці. Узагальнено шляхи отримання нематеріальних активів на підприємство, а також напрями їх вибуття. Метою написання статті є виокремлення значення нематеріальних активів в господарській діяльності суб'єктів господарювання, дослідження порядку їх ідентифікації, класифікації, оцінки та визнання відповідно до вимог положень МСБО 38 «Нематеріальні активи». Автором використано універсальні методи дослідження. Аналіз – за допомогою нього досліджено класифікаційні групи нематеріальних активів. Метод синтезу використано при об'єднанні методів оцінки нематеріальних активів. На основі вивчення нормативно-правової бази з регулювання обліку за міжнародними стандартами розкрито порядок переоцінки нематеріальних активів. Переоцінка проводиться за умови існування активного ринку аналогічних нематеріальних активів. Проте активний ринок не може існувати для торговельних марок, заголовків, видавничих прав на кіно- та музичні твори, патентів та торгових знаків, оскільки кожен з таких активів є унікальним. Нематеріальні активи, для яких не існує активного ринку, обліковують тільки за моделлю собівартості. Практична цінність полягає у розкритті порядку формування собівартості нематеріальних активів при їх надходженні та виокремленні елементів, що не включаються до неї. На прикладі практичної ситуації проведено дооцінку комп'ютерної програми за методом пропорційної оцінки і за методом списання. Встановлено, що нематеріальні активи з визначеним строком корисного використання амортизуються, з невизначеним строком – не амортизуються. Досліджено та розкрито сутність поняття «правовстановлюючий документ» при визначенні строку корисного використання нематеріального активу.

Ключові слова: нематеріальні активи, ідентифікація, класифікація, визнання, оцінка, собівартість, переоцінена вартість.

The article considers the economic meaning and classification of intangible assets under International Accounting Standard 38 «Intangible Assets». The paper states that the international standard contains information regarding groups of intangible assets being available for modification and supplementation by an entity. An author has identified conditions for recognizing intangible assets on balance. Ownership rights for each group of identifiable intangible assets are approved by specific documents, which are classified and grouped in a table. The paper summarizes ways of acquisition and disposal of intangible assets. The aim of the article refers to identifying economic meaning of intangible assets in entity's business activity, as well as to researching procedures for identification, classification, measurement and recognition of intangible assets under IFRS 38 «Intangible Assets». The author has applied general methods of research. Analysis is used to consider groups of intangible assets. Synthesis is applied to aggregate measurement techniques for intangible assets. Analysis of legal provision for accounting under international financial reporting standards enables to disclose procedures for the intangible assets revaluation. Intangible assets should be revaluated in terms of availability of an active market for similar assets. However, it is uncommon for an active market to exist for trademarks, mastheads, music and film copyrights, and patents, because each such asset is unique. If there is no active market for particular intangible assets, such assets are measured at cost. Applied value refers to disclosing procedures for cost calculation of intangible assets on the date of recognition without expenses,

which are not components of cost. An illustrative example has enabled to explain procedures for revaluation of a computer program under a method of proportional revaluation and a write-off method. The author has stated that intangible assets with finite useful life are subjects to depreciation, while those with indefinite useful life are not depreciable. The paper discloses the economic meaning of a title document notion applied in estimating the useful life of an intangible asset.

Keywords: intangible assets, identification, classification, recognition, measurement, cost, revalued value.

Постановка проблеми. Нематеріальні активи відіграють усе більш істотну роль в економічній діяльності суспільства й господарюючих суб'єктів. Реалізація конкурентоспроможної продукції на вітчизняному та світовому ринках потребують розширення досліджень і розробок, використання новітніх програмних продуктів, товарних знаків, патентів тощо. Наявність нематеріальних активів у складі ресурсів підприємства збільшує його ринкову вартість, підвищує інвестиційну привабливість та забезпечує захист прав. Порівняно з іноземними компаніями, частка нематеріальних активів у балансах вітчизняних підприємств є незначною, що стримує розробку та впровадження новітніх інформаційних технологій у розвиток економіки України. Нематеріальні активи є важливим об'єктом бухгалтерського обліку. Облікове відображення операцій з нематеріальними активами забезпечує ефективне їх використання.

Облікові підходи у системі міжнародних стандартів фінансової звітності до нематеріальних активів регулюються Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи» (далі – МСБО 38) [3] та Тлумаченням ПКТ 32 «Нематеріальні активи: витрати на сторінку в Інтернеті» [7].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Облік нематеріальних активів відповідно до МСБО 38 врегульовано та роз'яснено на нормативному рівні [3]. Дослідженням проблем обліку нематеріальних активів згідно МСБО 38 присвячені праці провідних вчених-економістів та бухгалтерів-практиків: Т. М. Банасько [1], О. Бутнік-Сіверського [2], Н. В. Овсюк та М. О. Лесько [4], І. О. Пономаренко [6], І. В. Федорової [8]. Проте відсутнє однозначне визначення ідентифікації нематеріальних активів унеможливорює достовірне відображення інформації про них в обліку й управлінні, враховуючи положення МСБО 38.

Система бухгалтерського обліку не може залишатися осторонь глобальних трансформацій і повинна гнучко реагувати й адаптуватися до нових інформаційних потреб внутрішніх і зовнішніх користувачів [2, с. 120].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на

наявні публікації, роз'яснення та консультації фахівців, при веденні обліку нематеріальних активів за МСБО 38 не вистачає прикладів практичного застосування даного стандарту, розрахунків, розкриття галузевих особливостей. Проблемними питаннями обліку нематеріальних активів є складність їх ідентифікації, визначення відповідності критеріям визнання та встановлення строку корисного використання. Вони потребують додаткового дослідження.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження ідентифікації, класифікації, оцінки, визнання, порядку переоцінки та встановлення строку корисного використання нематеріальних активів згідно положень МСБО 38.

Виклад основного матеріалу дослідження. Специфікою нематеріальних активів є те, що вони практично не мають матеріальної складової. Вони наділяють власника правами на використання матеріальних, інтелектуальних, природних, економічних ресурсів та авторськими правами.

Нематеріальний актив – це немонетарний актив, що ідентифікується та не має фізичної форми [3].

У МСБО 38 наведено рекомендаційні класи нематеріальних активів, які підприємство може змінювати:

- назви брендів;
- заголовки та назви видань;
- комп'ютерне програмне забезпечення;
- ліцензії та привілеї;
- авторські права, патенти та інші права

на промислову власність, права на обслуговування та експлуатацію;

- рецепти, формули, моделі, проекти та прототипи;

- нематеріальні активи на етапі розробки [3].

Оскільки МСБО суворо не регламентує класифікаційні групи нематеріальних активів, дозволяється класифікувати їх за групами аналогічно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи»:

1. Права користування природними ресурсами: право користування надрами, іншими

ресурсами природного середовища, геологічною та іншою інформацією про природне середовище тощо.

2. Права користування майном: право користування земельною ділянкою відповідно до земельного законодавства, право користування будівлею, право на оренду приміщень тощо.

3. Права на комерційні позначення: права на торговельні марки (знаки для товарів і послуг), комерційні (фірмові) найменування тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті.

4. Права на об'єкти промислової власності: право на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин, породи тварин, компонування (топографії) інтегральних мікросхем, комерційні таємниці, у тому числі ноу-хау, захист від недобросовісної конкуренції тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті.

5. Авторське право та суміжні з ним права: право на літературні, художні, музичні твори, комп'ютерні програми, програми для електронно-обчислювальних машин, компіляції даних (бази даних), виконання, фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті.

6. Інші нематеріальні активи: право на провадження діяльності, використання економічних та інших привілеїв тощо [5].

Нематеріальний актив визнається у балансі суб'єкта господарювання за наявності чотирьох перелічених умов:

1. Актив повинен бути ідентифікованим.

Ідентифікованість нематеріальних активів є основною умовою, що відокремлює їх від гудвілу. Гудвіл, визнаний при об'єднанні компаній, є активом, який утворюється при перевищенні вартості придбання компанії над сумою її чистих активів. Гудвіл втілює в собі економічні вигоди від синергії придбаних активів, які неможливо ідентифікувати.

Ідентифікованість нематеріальних активів визначається ознаками: актив може бути виділеним, тобто його можна відокремити від суб'єкта господарювання і реалізувати, передати, ліцензувати, здати в оренду або обміняти окремо чи в межах пов'язаного контракту разом із пов'язаним активом або зобов'язанням. Актив виникає внаслідок договірних або інших юридичних прав незалежно від того, можуть ці права бути передані чи відокремлені від суб'єкта господарювання.

Документи, що забезпечують процедуру ідентифікації нематеріальних активів, табл. 1.

Право власності на кожну групу нематеріальних активів, які можуть бути ідентифіковані, засвідчують наведені документи.

2. Підприємство повинно мати контроль за активом.

Підприємство контролює актив, якщо воно має повноваження отримувати від нього май-

Таблиця 1

Документи, що підтверджують право власності на нематеріальні активи [8, с. 129]

Групи нематеріальних активів	Документи
Патент	винахід
	корисна модель
	промисловий зразок
Свідоцтво	комерційне найменування
	торговельна марка
	об'єкт авторського права
	компонування інтегральних мікросхем
Договір про надання права власності, виписки з державних реєстрів, які затверджують набуті права власності	права користування природними ресурсами
	права користування майном
Диплом	наукове відкриття
Ліцензійний договір	ліцензія
Договір про передачу права власності на об'єкт нематеріального активу	комп'ютерна програма
Виключне право на авторське видання, авторський, видавничий договори	авторське право та суміжні з ним права

бутні економічні вигоди та обмежувати доступ інших до цих вигід.

У зв'язку з відсутністю контролю не визнаються в якості нематеріальних активів кваліфікація та додаткові навички персоналу, частка ринку, зв'язки з клієнтами, лояльність клієнтів і т. п.

3. Потік майбутніх економічних вигід від використання активу повинен бути високоімовірним.

Майбутні економічні вигоди від використання нематеріального активу можуть являти собою:

- надходження у вигляді доходу від продажу продукції чи послуг;
- скорочення витрат;
- інші вигоди, які є результатом використання активу.

4. Вартість активу може бути надійно оціненою.

Підприємство може отримувати нематеріальні активи різними шляхами:

- придбавати за кошти окремо або як частину об'єднання бізнесу;
- придбавати з відстроченням платежу;
- отримувати шляхом обміну;
- самостійно створювати.

Нематеріальні активи, придбані за кошти, обліковуються за сумою витрат на їх придбання.

Собівартість нематеріального активу включає:

- ціну його придбання, включаючи ввізне мито і податки на придбання, що не відшкодовуються, за вирахуванням торговельних та інших знижок;
- будь-які витрати, які можна прямо віднести на підготовку такого активу для використання за призначенням, наприклад витрати на виплати працівникам, які виникають безпосередньо від приведення активу в робочий стан (заробітна плата з урахуванням єдиного соціального внеску);
- гонорари фахівцям, пов'язані з приведенням активу до робочого стану (наприклад, оплата юридичних послуг);
- витрати на перевірку відповідного функціонального активу.

Не включаються до собівартості нематеріального активу і належать до витрат звітного періоду:

- витрати на запровадження нового продукту або послуги (включаючи витрати на рекламу і стимулювання продажів);
- витрати на ведення бізнесу на новому місці розташування або з новою категорією

клієнтів (включаючи витрати на підготовку персоналу);

– адміністративні та інші загальні накладні витрати [6].

У разі придбання нематеріального активу з відстроченням платежу його первісна вартість дорівнюватиме наведеній (дисконтованій) вартості всіх майбутніх виплат за нього. При цьому різниця між первісною вартістю активу і сумарними виплатами за нього буде відсотковими (фінансовими) витратами, якщо їх не капіталізують.

Собівартість нематеріального активу, придбаного в результаті обміну, оцінюється за справедливою вартістю. Винятком є випадки, коли:

- операцію з обміну активами позбавлено комерційної суті;
- неможливо достовірно оцінити справедливу вартість отриманого чи переданого активу.

Собівартість активу визначається за балансовою (залишковою) вартістю переданого активу.

Процес створення нематеріального активу усередині компанії складається з двох етапів: досліджень і розробок.

Якщо при створенні нематеріального активу суб'єкт господарювання не може відокремити витрати на дослідження від витрат на розробки, то всі понесені витрати відносять до витрат на дослідження і відображають в Звіті про прибутки і збитки без капіталізації.

Витрати на дослідження завжди визнаються витратами в періоді їх виникнення і не капіталізуються.

Прикладами діяльності щодо досліджень є:

- діяльність, спрямована на одержання нових знань;
- пошук, оцінка та остаточний відбір результатів досліджень або інших знань;
- пошук альтернатив матеріалам, приладам, продуктам, технологічним процесам, системам або послугам;
- формулювання, розробка, оцінка та остаточний вибір можливих альтернатив новим або вдосконаленим матеріалам, продуктам, технологічним процесам, системам або послугам.

Собівартість внутрішньоствореного нематеріального активу включає усі витрати, які безпосередньо відносяться на створення, виробництво та приведення активу в стан, придатний для експлуатації:

- витрати на матеріали та послуги, використані або спожиті під час створення нематеріального активу;

- витрати на виплати працівникам, що виникають під час створення нематеріального активу;
- гонорари за реєстрацію юридичного права;
- амортизація патентів і ліцензій, які використовуються для створення нематеріального активу;
- відсотки за кредитами;
- інші витрати.

До собівартості внутрішньоствореного нематеріального активу не включаються:

- витрати на збут, адміністративні та інші загальні накладні витрати, якщо їх не можна прямо віднести на підготовку активу до використання;
- початкові операційні збитки, понесені до того, як актив досягне запланованої ефективності;
- витрати на навчання персоналу з експлуатації активу [3].

Підприємство як облікову політику може обрати модель обліку нематеріальних активів або за собівартістю, або за переоціненою вартістю.

Модель обліку за собівартістю передбачає, що нематеріальний актив після визнання обліковується за первісною вартістю за мінусом накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності.

Після первісного визнання нематеріальний актив відображається за переоціненою вартістю, якою є його справедлива вартість на дату переоцінки за винятком накопиченої амортизації і накопиченого збитку від знецінення.

Переоцінка повинна проводитися регулярно, на звітну дату балансова вартість активу не повинна суттєво відрізнятися від його справедливої вартості. Переоцінка може застосовуватися лише в тих випадках, коли існує активний ринок аналогічних нематеріальних активів.

Активний ринок – це ринок, на якому операції з активами або зобов'язаннями відбуваються з достатньою частотою та в обсягах, які забезпечують інформацію про ціни на безперервній основі [6].

Наявність активного ринку для нематеріальних активів є рідкісним явищем. Наприклад, активний ринок може існувати для ліцензій на перевезення пасажирів, риболовних ліцензій або виробничих квот, на передачу яких немає обмежень. Водночас активний ринок не може існувати для торговельних марок, заголовків, видавничих прав на кіно- та музичні твори, патентів та торгових

знаків з огляду на те, що кожен із таких активів є унікальним. Операції з купівлі-продажу відповідних активів можуть відбуватися, але вони є рідкісними, тому ціна активу, сплачена у межах такої операції, не є індикатором справедливої вартості іншого активу.

Для переважної більшості нематеріальних активів застосування моделі переоцінки є неможливим з огляду на відсутність активного ринку таких активів.

Облік нематеріальних активів за переоціненою вартістю передбачає:

- застосування моделі переоцінки для всієї групи нематеріальних активів, якщо один з активів такої групи був переоцінений;
- регулярність проведення переоцінки;
- визнання суми дооцінки як іншого сукупного доходу та її відображення у складі капіталу;
- облік накопиченої амортизації активу.

Приклад. На балансі компанії «Стимул» обліковується комп'ютерна програма з бухгалтерського обліку, на яку існує активний ринок. Собівартість програми – 20 тис. грн, сума нарахованої амортизації – 8 тис. грн. За оцінками експертів, справедлива вартість поточної версії програми становить 5 тис. грн.

Необхідно провести дооцінку програми за методом пропорційної оцінки та методом списання.

Розв'язання.

При використанні методу пропорційної оцінки:

Справедлива вартість нематеріального активу ділиться на його залишкову вартість: $5000 : (20000 - 8000) = 0,42$.

На отримане значення збільшується первісна вартість і сума нарахованої амортизації:

$$20000 \times 0,42 = 8400 \text{ грн};$$

$$8000 \times 0,42 = 3360 \text{ грн}.$$

Таким чином, балансова вартість нематеріального активу становить

$$8400 - 3360 = 5040 \text{ грн}.$$

Виходячи зі строку корисного використання, нематеріальні активи поділяють на дві групи:

- нематеріальні активи з визначеним строком корисного використання;
- нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання.

Нематеріальні активи з визначеним строком корисного використання амортизуються, з невизначеним строком – не амортизуються.

Визначаючи строк корисного використання нематеріального активу, необхідно враховувати:

- очікуване використання активу суб'єктом господарювання і здатність управлінського персоналу ефективно управляти активом;

- життєві цикли типових продуктів для активів і відкриту інформацію про оцінки строків корисного використання аналогічних активів, використовуваних аналогічним способом;

- технічний, технологічний, комерційний та інші види зношення;

- стабільність галузі, у якій функціонує актив, і зміни ринкового попиту на обсяг продуктів або послуг від цього активу;

- очікувані дії конкурентів або потенційних конкурентів;

- рівень витрат на обслуговування, необхідне для одержання очікуваних майбутніх економічних вигід від активу;

- період контролю над активом і юридичні або подібні обмеження використання активу.

Строк корисної експлуатації нематеріального активу в податковому обліку залежить від того, чи встановлений у правовстановлюючому документі строк дії права користування таким активом:

- якщо строк встановлений – протягом такого строку, але не менше 2-х років;

- якщо строк не встановлений – 10 років безперервної експлуатації.

Чіткого визначення терміну «правовстановлюючий документ» чинне законодавство не містить. У загальному розумінні правовстановлюючим документом є документ, який надає права (власності, користування і т. д.). Якщо програмне забезпечення придбано за ліцензійним договором, то цей договір є правовстановлюючим документом.

Визнання нематеріального активу необхідно припинити:

- у разі його вибуття;

- якщо від його використання або вибуття не очікуються економічні вигоди.

Фінансовий результат, що виникає при припиненні визнання активу, визначається як різниця між чистими надходженнями від вибуття і балансовою вартістю активу. Їх визнають як прибуток або збиток. Прибуток від реалізації нематеріального активу не включають до статті «Дохід» Звіту про прибутки і збитки, а відображають у фінансовій звітності згорнуто у вигляді прибутку або збитку.

Вибуття нематеріального активу може здійснюватися різними способами (шляхом продажу, укладання договору фінансової оренди або безкоштовної передачі). При визначенні дати вибуття такого активу використовуються критерії МСБО 18 «Дохід» для визнання доходу від продажу товарів. МСБО 17 «Оренда» застосовується для вибуття шляхом продажу зі зворотною орендою.

Компенсація від вибуття активу спочатку визнається за справедливою вартістю. Якщо платіж проводиться з відстроченням (не менше ніж рік), то загальна сума компенсації визнається за дисконтованою вартістю. Різниця між номінальною сумою компенсації і її дисконтованою вартістю визнається як фінансовий дохід відповідно до МСБО 18.

Амортизація нематеріального активу з визначеним строком корисного використання не припинається, якщо він більше не використовується, за винятком випадків, коли цей актив був повністю амортизований або коли він класифікується як такий, що утримується для продажу. Актив переводять до складу товарів бухгалтерським записом Дт «Необоротні активи і групи вибуття, утримувані для продажу» Кт «Нематеріальні активи», нарахування амортизації припиняють.

Висновки. Вартість нематеріального активу відображають у Звіті про фінансовий стан підприємства, якщо: він відповідає критеріям визнання нематеріального активу (ідентифікується, контролюється, очікується отримання економічних вигід підприємством) та собівартість його може бути достовірно визначена.

Після первісного визнання нематеріальний актив обліковують за собівартістю (за винятком нарахуваної амортизації і накопиченого збитку від знецінення) або відображають за переоціненою вартістю.

Для переоцінки нематеріальних активів справедлива вартість повинна визначатися на підставі інформації активного ринку. Модель переоцінки може застосовуватися лише в тих випадках, коли існує активний ринок аналогічних нематеріальних активів. Для багатьох видів нематеріальних активів, таких як бренди, торгові марки, заголовки газет, права на публікації музичних творів або фільмів, патенти, активного ринку не існує. Такі нематеріальні активи – унікальні, їх доцільно обліковуватися тільки за моделлю собівартості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Банасько Т. М. Проблеми та перспективи дослідження нематеріальних активів в Україні. *Економіст*. 2014. № 2. С. 30–33.

2. Бутнік-Сіверський О. Економіко-правовий погляд щодо розвитку обліку нематеріальних активів на шляху до неоекономіки. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 6. С. 109–122. URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/31846/1/intangible%20assets.pdf> (дата звернення: 16.02.2023).
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 38 «Нематеріальні активи». *Міністерство фінансів України*. URL: <https://mof.gov.ua> (дата звернення: 16.02.2023).
4. Овсюк Н. В., Лесько М. О. Облік нематеріальних активів згідно національних та міжнародних стандартів: шляхи вдосконалення. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. № 31. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/698/671> (дата звернення: 16.02.2023).
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 18 жовтня 1999 р. № 242. *Верховна рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text> (дата звернення: 16.02.2023).
6. Пономаренко І. О. МСФЗ на практиці: облік нематеріальних активів. *Аудиторська фірма СІВ Аудит Консалтинг*. URL: <http://www.cib-audit.com/press-center/novosti/msfz-na-praktici-oblik-nematerialnih-aktiviv.html> (дата звернення: 16.02.2023).
7. Тлумаченням ПКТ 32 «Нематеріальні активи: витрати на сторінку в Інтернеті». *Верховна рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_030#Text (дата звернення: 16.02.2023).
8. Федорова І. В. Ідентифікація нематеріальних активів як початкова стадія їх обліку: проблемні питання. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2017. № 23. С. 128–131. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/23-2-2017/29.pdf> (дата звернення: 16.02.2023).

REFERENCES:

1. Banasko T. M. (2014). Problemy ta perspektyvy doslidzhennia nematerialnykh aktyviv v Ukraini [Core issues and prospects of researching intangible assets in Ukraine]. *The Economist*. No 2. P. 30–33.
2. Butnik-Siverskyi O. (2019). Ekonomiko-pravovy pohliad shchodo rozvytku obliku nematerialnykh aktyviv na shliakhu do neoeconomiky [Economic and legal insight into developing accounting for intangible assets on the way to neo-economics]. *Theory and Practice of Intellectual Property*. No 6. P. 109–122. Available at: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/31846/1/intangible%20assets.pdf> (last accessed: 16.02.2023).
3. Mizhnarodnyi standart bukhgalterskoho obliku 38 «Nematerialni aktyvy» [International Accounting Standard 38 «Intangible Assets»]. *The Ministry of Finance of Ukraine*. Available at: <https://mof.gov.ua> (last accessed: 16.02.2023).
4. Ovsiuk N. V., Lesko M. O. (2021). Oblik nematerialnykh aktyviv zghidno natsionalnykh ta mizhnarodnykh standartiv: shliakhy vdoskonalennia [Accounting for intangible assets under national and international standards: ways of improving]. *Economy and Society*. No. 31. Available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/698/671> (last accessed: 16.02.2023).
5. Natsionalne polozhennia (standart) bukhgalterskoho obliku 8 «Nematerialni aktyvy» [Ukrainian Accounting Standard 8 «Intangible assets»]. The Order of the Ministry of Finance of Ukraine issued on 18th October 1999 No. 242. *Verkhovna Rada Ukrainy*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text> (last accessed: 16.02.2023).
6. Ponomarenko I. O. MSFZ na praktytsi: oblik nematerialnykh aktyviv [IFRS in practice: accounting for intangible assets]. *Auditing firm CIB Audit Consulting*. Available at: <http://www.cib-audit.com/press-center/novosti/msfz-na-praktici-oblik-nematerialnih-aktiviv.html> (last accessed: 16.02.2023).
7. Tlumachenniam PKT 32 «Nematerialni aktyvy: vytraty na storinku v Interneti» [SIC Interpretation for 32 «Intangible Assets – Wes Site Costs»]. *Verkhovna rada Ukrainy*. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_030#Text (last accessed: 16.02.2023).
8. Fedorova I. V. (2017). Identyfikatsiia nematerialnykh aktyviv yak pochatkova stadiia yikh obliku: problemni pytannia [Identifying intangible assets as an initial phase of accounting: controversial issues]. *International Humanitarian University Herald*, vol. 23, pp. 128–131. Available at: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/23-2-2017/29.pdf> (last accessed: 16.02.2023).